

מפתח תשובות נכונות

| | | | | | | |
|-------|-----|-----|-----|-----|-----|-----|
| שאלה | 1 | 2 | 3 | 4 | 5 | 6 |
| תשובה | (3) | (2) | (4) | (2) | (1) | (3) |

הטברים

1. השאלה: אם תוחל אמת המידה של "מעבר לספק סביר" בתביעות נזיקין אזרחיות, סביר ש -

פתרון: נקרא את הקטע הרלוונטי במטרה להבינו, ולאחר מכן ניגש לתשובות המוצעות.

בתחילת הפסקה השנייה מספרים לנו כי אמת המידה הנדרשת לצורך הרשעה בדין הפלילי קרויה "מעבר לחשד סביר". בהמשך מסבירים שאמת המידה זו מחמירה יותר מאמת המידה של "מאזן ההסתברויות" שנהוגה בתביעות נזיקין אזרחיות.

מכאן שאם אמת המידה "מעבר לספק סביר" תוחל על תביעות נזיקית אזרחיות, הרי שיהיה מדובר בקביעת אמת מידה מחמירה יותר מזו שהייתה נהוגה עד כה. כלומר, יהיה לתובעים קושי רב יותר להוכיח אשמה.

כעת נבדוק את התשובות המוצעות:

תשובה (1): הדבר יקשה על התובעים ועל הנתבעים גם יחד

התשובה אינה נכונה. החלת אמת מידה של "מעבר לספק סביר" תקשה על התובעים להוכיח אשמה, ומכאן שהיא תקל על הנתבעים.

תשובה (2): הדבר יקל על התובעים ועל הנתבעים גם יחד

התשובה אינה נכונה. החלת אמת מידה של "מעבר לספק סביר" תקשה על התובעים להוכיח אשמה.

תשובה (3): פחות נתבעים יחויבו בדין

זו התשובה הנכונה. נטל הוכחה גבוה יותר על התובעים, יקטין את הסיכויים שהם יצליחו להוכיח אשמה, ומכאן שפחות נתבעים יחויבו בדין.

תשובה (3).

2. השאלה: על פי הקטע, הראיות שנאספות כיום מזירות פשע (שורה 11) -

פתרון: נקרא את החלק הרלוונטי בקטע בהתאם להפניה, ולאחר מכן ניגש לתשובות המוצעות.

בתחילת הפסקה השלישית נכתב: "למרות ההתקדמות המדעית באיסוף ממצאים מזירות פשע, במקרים רבים השופטים נזקקים לבחון עדויות והודאות על מנת לפסוק את דינם." (שורות 11-12).

מכאן שאם מספרים לנו שלמרות ההתקדמות המדעית באיסוף ראיות, עדיין יש מקרים רבים שבהם השופטים נזקקים להודאות כדי לפסוק את דינם, הרי שניתן להסיק כי באותם "מקרים רבים" הראיות מזירת הפשע אינן מספיקות כדי שניתן יהיה לפסוק.

כעת נבדוק את התשובות המוצעות:

תשובה (1): מביאות במקרים רבים לזיכוי נאשמים שאכן ביצעו את הפשע המיוחס להם

התשובה אינה נכונה. לא ניתן לקבוע כי הראיות הנאספות מזירות פשע תורמות במקרים רבים לזיכוי נאשמים שאכן ביצעו את הפשע המיוחס להם, אלא שראיות לבדן לעיתים אינן מספיקות כדי שניתן יהיה לקבל הכרעה בדין.

תשובה (2): אינן מספיקות במקרים רבים כדי להבהיר לשופטים האם הנאשם אשם. זו התשובה הנכונה.

תשובה (2).

3. השאלה: "לקנות את הטווח הקצר במחיר הטווח הארוך" (שורות 14-15), כלומר -

פתרון: ננסה להבין את משמעות הציטוט המדובר מתוך הקטע בטרם ניגש אל התשובות המוצעות.

במשפט הפותח את הפסקה השלישית מספרים לנו שיש מקרים רבים שבהם הראיות לבדן לרוב אינן מספיקות כדי לפסוק דין, ושבמקרים אלו השופטים נעזרים גם בעדויות והודאות. המשפט הבא נפתח במילה "ואולם" המעידה על ניגוד, ולאחר מכן מספרים לנו שחלק מהעדויות נמסרות כאשר החשוד נמצא בלחץ, בשל היותו במעצר ותחת חקירה משפטית.

מכאן ניתן להסיק כי המילה "ואולם" נועדה כדי להעביר ביקורת על העובדה שהשופטים נותנים משקל רב להודאות בעת הכרעת דין, למרות שהן נלקחו לעיתים תחת לחץ חקירה. כלומר, בהחלט ייתכן ולחץ החקירה גרם לנאשם להודות באשמה גם במקרים שהוא לא באמת אשם.

אם בהקשר של אותם אנשים שהמודים באשמה מופיע הציטוט: "לקנות את הטווח הקצר במחיר הטווח הארוך", הרי שניתן להסיק שהטווח הקצר מתייחס לזמן החקירה והטווח הארוך מתייחס לעונש. הודאה באשמה "קונה" לנאשמים שקט לזמן קצר, שכן היא מסיימת את החקירה המלחיצה, אך היא "עולה" לנאשמים בטווח הארוך, שכן הודאתם משמשת כנגדם בעתיד.

כעת נעבור על התשובות המוצעות ונראה שבתשובה (4) מופיעה במדויק המסקנה אליה הגענו מהציטוט: הודאה באשמה היא **צעד שמגדיל את סיכויי ההרשעה ומקטין את הלחץ בעת החקירה**.

תשובה (4).

4. השאלה: לפי הפסקה הרביעית, איזו מהקביעות הבאות של שופט הדן בערעור פלילי של פלוני איננה אפשרית

כיום, אך הייתה אפשרית לו הייתה מתקבל היוזמה המתוארת בסוף הפסקה?

פתרון: ראשית עלינו להבין את היוזמה המתוארת בסוף הפסקה הרביעית.

בפתיחת הפסקה הרביעית מספרים לנו כיצד מתנהלת מערכת המשפט בישראל: לא ניתן לערער על ראיות, אלא רק על חומרת העונש וטעויות משפטיות. יתרה מכך, שופטים אינם נדרשים לפרט את החלטתם לגבי כל אחת מהראיות, והם יכולים להסתפק באמירה פשוטה שהם מאמינים כי הנאשם אשם או זכאי.

על-פי היוזמה המתוארת בפסקה הרביעית, שופטים יאלצו לנמק את החלטתם והסביר מדוע קיבלו ראיה מסוימת או עדות מסוימת, כך ניתן יהיה לערער על ראיות ועדויות, ולא רק על חומרת העונש או טעויות משפטיות.

כעת נבדוק את התשובות המוצעות ונחפש מקרה שבו ניתן היה לערער על הכרעת הדין רק במידה והיוזמה הייתה עוברת. כלומר, מקרה שבו ניתן לערער רק על הראיות ולא על חומרת העונש או על טעויות משפטיות שנעשו.

תשובה (1): "השופטת הרשיעה את המערער בשוד, אך לפי עובדות המקרה הוא אשם רק בגנבה"

התשובה אינה נכונה. במקרה זה מדובר בערעור על בסיס טעות משפטית שנעשתה. אנחנו מחפשים מקרה שבו מערערים על טעות שעשה שופט בפירוש של ראיה או עדות מסוימת.

תשובה (2): "השופט שהרשיע את המערער טעה כשקיבל את עדותו של עד התביעה המרכזי"

זו התשובה הנכונה. על מנת לקבוע כי השופט טעה כשקיבל את עדותו של עד התביעה המרכזי, השופט היה צריך לציין שהוא קיבל את העדות של עד התביעה. מכיוון על-פי המצב כיום, שופטים מסתפקים באמירה פשוטה שהם מאמינים כי הנאשם אשם או זכאי, מבלי לנמק מדוע קיבלו עדות מסוימת או ראיה מסוימת, הרי שניתן לקבוע כי ערעור מסוג זה היה אפשרי רק במידה והיוזמה המתוארת בקטע הייתה מתקבלת. כלומר, רק אם השופטים היו מחויבים לפרט את החלטתם בנוגע לכל אחת מהראיות עליהם הסתמכו בעת שפסקו את דינו של הנאשם.

לצורך שלמות ההסבר נבדוק גם את שאר התשובות:

תשובה (3): "לפי בקשת המערער, כל העדים במשפטו יזומנו להעיד שוב"

התשובה אינה נכונה. אנחנו מחפשים מקרה שבו מערערים על ראייה או עדות מסוימת עליה התבסס השופט בעת הכרעת הדין. זימון עדים להעיד פעם נוספת שקול לבקשה להבאת ראיות נוספות, ולא לערער על ראיות קיימות.

תשובה (4): "יש להפחית חמש שנים מעונש המאסר שנגזר על המערער כאשר הורשע בשוד"

התשובה אינה נכונה. במקרה זה מדובר בערעור על חומרת העונש. אנחנו מחפשים מקרה שבו מערערים על טעות שעשה שופט בפירוש של ראייה או עדות מסוימת.

תשובה (2).

5. השאלה: מהי "השקפת העולם" אליה מתייחסים בשורות 27-28?

פתרון: ננסה להבין את משמעות הציטוט המדובר מתוך הקטע בטרם ניגש אל התשובות המוצעות.

על-פי הפסקה האחרונה: "נראה שמצב הדברים בתחום הדין הפלילי הנו תולדה של שני צרכים אנושיים, הגם ששניהם מצויים בקטבים מנוגדים. האחד (אחד משני צרכים אנושיים) הוא הראייה הרוחנית-דתית של המשפט בכלי לחשיפת האמת הצרופה ולעשיית הצדק המושלם, עמדה שמרוממת את המשפט ומחסנת אותו מביקורת.

עד אמצע ימי הביניים באה עמדה זו (העמדה שהמשפט הוא כלי לעשיית האמת הצרופה ולעשיית הצדק המושלם) לידי ביטוי מובהק בשיטת הדין הפלילי העתיק, שהייתה קרויה "המבחן": את הנאשם היו דוחפים לנהר או מעמידים אותו באש. אם דיבר אמת, היה אמור האל להציל אותו על ידי נס, ואם לא, הייתה בכך ראייה ששיקר. השיטה (שיטת "המבחן") בוטלה, אך השקפת העולם שבבסיסה (כלומר, העמדה שהמשפט הוא כלי לעשיית האמת הצרופה ולעשיית הצדק המושלם) לא נעלמה."

כעת נבדוק את התשובות המוצעות:

תשובה (1): המשפט הוא כלי לחשיפת האמת הצרופה ולעשיית הצדק המושלם. זו התשובה הנכונה.

תשובה (1).

6. השאלה: איזו מהטענות הבאות, ביחס לשני הצרכים המוזכרים בפסקה האחרונה, נכונה על סמך הקטע?

פתרון: נבדוק את התשובות המוצעות:

תשובה (1): אחד הצרכים תורם לזיכוי נאשמים והשני תורם להרשעתם

התשובה אינה נכונה. הצורך הראשון המוזכר בפסקה האחרונה הוא חשיפת האמת הצרופה ועשיית צדק מושלם. "עשיית צדק" היא כמובן קבלת ההחלטה הנכונה בנוגע לחפותו או אשמתו של העומד לדין. מכאן שצורך זה לא אמור לתרום באופן קבוע לזיכוי נאשמים או להרשעת נאשמים, אלא להביא להחלטות שונות בהתאם למקרה שנבחן. אם ראינו שהצורך הראשון אינו תורם לזיכוי או להרשעה על בסיס קבוע, הרי שהקביעה שאחד משני הצרכים תורם לזיכוי והאחר תורם להרשעה לא יכולה להיות נכונה.

תשובה (2): שני הצרכים קשורים לשאיפת החברה לקיים משפט פלילי הוגן

התשובה אינה נכונה. על העמדה השנייה נכתב שבראשה נמצא "הצורך למצוא אשם והצורך לשכנע את הציבור שהוא מוגן". כלומר, הצורך השני לא קשור לשאיפת החברה לקיים משפט פלילי הוגן, אלא למציאת אשם במטרה להרגיע את הציבור ולתת לו תחושה שהחוק שומר עליו.

תשובה (3): שני הצרכים משפיעים באופן דומה על הכרעות הדין

זו התשובה הנכונה. על העמדה הראשונה נכתב שהיא "מרוממת את המשפט ומחסנת אותו מביקורת", ועל העמדה השנייה נכתב "גם עמדה זו מחסנת את בית המשפט מביקורת". מכאן ששתי העמדות משפיעות באופן דומה על הכרעות הדין, שכן הן מביאות לאותה תוצאה – הכרעת דין החסינה מפני ביקורת.

לצורך שלמות ההסבר נבדוק גם את תשובה (4):

תשובה (4): אחד הצרכים תורם לעשיית הצדק, ואילו הצורך השני מזיק לה

על העמדה הראשונה נכתב שהיא משמשת "ככלי לחשיפת האמת הצרופה ולעשיית צדק מושלם". כלומר היא תורמת לעשיית צדק.

על העמדה השנייה נכתב שבראשה נמצא "הצורך למצוא אשם והצורך לשכנע את הציבור שהוא מוגן". אמנם הצורך למצוא אשם עלול להוביל במקרים מסוימים לטעויות, אך לא ניתן לומר שהצורך השני בהכרח מזיק לעשיית צדק. אם הצורך השני מעודד מציאת אשם, הרי שהוא ברוב המקרים או לפחות בחלקם הוא יביא לתוצאה הנכונה, ומכאן שבמקרים אלו הוא דווקא תורם לעשיית צדק.

תשובה (3).
